

PATRICIA HIGHSMITH • Ripley Karanlıkta

Ripley Under Ground

© 1970 Patricia Highsmith

© 1993 Diogenes Verlag AG, Zurich

Bu kitabın yayın hakları Kalem Ajans aracılığıyla alınmıştır.

İletişim Yayınları 3437 • Dünya Edebiyatı 316

ISBN-13: 978-975-05-3675-5

© 2024 İletişim Yayıncılık A.Ş. / I. BASIM

I. Baskı 2024, İstanbul

DIZI YAYIN YÖNETMENİ Murat Belge

YAYINA HAZIRLAYAN Can Belge

KAPAK Suat Aysu

KAPAK RESMİ DALL-E desteğiyle yapılmıştır.

UYGULAMA Hüsni Abbas

DÜZELTİ Nebiye Çavuş

BASKI Ayhan Matbaası · SERTİFİKA NO. 44871

Mahmutbey Mahallesi, 2622. Sokak, No: 6/31 Bağcılar 34218 İstanbul

Tel: 212.445 32 38 • Faks: 212.445 05 63

CILT Güven Mücellit · SERTİFİKA NO. 45003

Mahmutbey Mahallesi, Devekaldırımı Caddesi, Gelincik Sokak,

Güven İş Merkezi, No: 6, Bağcılar, İstanbul, Tel: 212.445 00 04

İletişim Yayınları · SERTİFİKA NO. 40387

Cumhuriyet Caddesi, No. 36, Daire 3, Seyhan Apartmanı,

Harbiye Mahallesi, Elmadağ, Şişli 34367 İstanbul

Tel: 212.516 22 60-61-62 • Faks: 212.516 12 58

e-mail: iletisim@iletisim.com.tr • web: www.iletisim.com.tr

PATRICIA HIGHSMITH

Ripley Karanlıkta

Ripley Under Ground

ÇEVİREN

Armağan Ilkin

PATRICIA HIGHSMITH 19 Ocak 1921'de Texas Fort Worth'te doğdu. Doğum adı Mary Patricia Plangman'dı. Annesiyle babası o doğduktan on gün sonra boşandı. 1927'de annesi ve üvey babası sanatçı Stanley Highsmith'le birlikte New York'a yerleşti. Burada, eğitim gördüğü Barnard College'da İngilizce, Latince ve Yunanca öğrendi. On altı yaşında yazar olmaya karar verdi. İlk önce çizgi roman tarzı metinler yazdı. İlk romanı *Trendeki Yabancılar* 1950'de yayımlandı. Kitap, yakaladığı satış başarısının ardından Alfred Hitchcock tarafından filme uyarlandı. Bu sayede erken yaşta bir üne kavuşsa da Amerika Birleşik Devletleri'nde kıymeti çok geç bilindi.

1952'de yazdığı *Tuzun Bedeli* kitabını eşcinsel mevzulara girdiği için ilk yayıncısı basmayı reddetti. Bu kitabı başka bir yayınevinden Claire Morgan takma adıyla yayımladı. Daha sonra, 1990'da aynı kitabı *Carol* ismiyle ve kendi adını kullanarak tekrar yayımladı ve 2015 yılında bu romanı da Todd Haynes tarafından filme uyarlandı.

1954'te *Beceriksiz'i* yazdı (2016'da Andy Goddard tarafından *A Kind of Murder* ismiyle filme uyarlandı). Bu romanı yayımlandıktan sonra Avrupa'ya taşındı. İtalya'nın Positano kentinde, kaldığı otelin balkonundan manzaraya bakarken kıyıda gördüğü bir genç adam en popüler roman karakteri Tom Ripley'ye, Pasitano kasabası da Mongibello'ya ilham kaynağı oldu. 1955'te yayımladığı *Becerikli Bay Ripley*, daha sonra buna ekleyeceği dört Ripley romanıyla birlikte "Ripliyad" adı verilecek beşlemenin ilk kitabıydı ve Highsmith'e dünya çapında bir ün kazandırdı (Ripliyad'ı oluşturan diğer kitaplar: *Ripley Karanlıkta* (1970), *Ripley'nin Oyunu* (1974), *Ripley ve Peşindeki Çocuk* (1980) ve *Ripley Su Altında* (1991)). Bu beş kitabın ilk üçü çeşitli dönemlerde ve çeşitli yönetmenler tarafından filmlere uyarlandı.

Hayatı boyunca çoğu gerilim tarzında yirmiden fazla kitaba imza atan Highsmith, O. Henry Memorial, Edgar Allan Poe Award, Le Grand Prix de Littérature Policière, Crime Writers' Association of Great Britain Award gibi birçok önemli ödül aldı. 4 Şubat 1995'te akciğer kanseri nedeniyle İsviçre'de öldü.

*Dostlarım, Polonyalı komşularım
Agnès ve Georges Barylski'lere...
Fransa, '77*

Dođruluđuna inandığım bir Őeydense inanmadığım bir Şey uğruna daha kolay lebileceđimi düŐünüyorum... Bazen sanatsal yaŐamın uzun ve tatlı bir intihar olduğunu düŐünüyorum ve öyle olmasına hiç de zlmyorum.

– OSCAR WILDE’ın özel mektuplarından

1

Telefon çalmaya başladığında Tom bahçede idi. Kâhyası Madam Annette'in açmasını bekleyerek taş basamakların iki yanındaki ıslak yosunları kazımayı sürdürdü. Yağışlı bir ekim ayı geçiriyorlardı.

“Mösyö Tom!” Madam Annette soprano sesiyle sesleniyordu. “Londra arıyor!”

“Geliyorum!” Tom elindeki malayı alıp basamakları tırmandı.

Alt kattaki telefon oturma odasıydı. Üstünde kot pantolon olduğundan, Tom sarı saten kaplı kanepeye oturmaktan kaçındı.

“Merhaba Tom. Ben Jeff Constant. Acaba sen...” *Gurk.*

“Biraz bağırabilir misin? Hat çok kötü.”

“Şimdi nasıl? Ben seni çok iyi duyuyorum.”

Londra'dakiler hep öyle derlerdi. “Biraz daha iyi.”

“Mektubumu aldın mı?”

“Hayır,” dedi Tom.

“Yaa? Başımız dertte. Seni uyarmak istedim.”

Çatırtılar, cızırtılar, bir tıkırtı ve hat kesildi.

Tom, “Lanet olsun,” diye mırıldandı. Onu uyarmak istemeleri ne demeye geliyordu? Galeride bir sorun mu çıkmıştı? Ya da Derwatt Limited’de? Onu uyarmak niye? Tom pek bulaşmamıştı o işlere. Gerçi Derwatt Limited fikri ondan çıkmıştı, oradan ufak bir gelir de sağlıyordu ama... Her an çalabileceğini düşünerek telefona baktı. Yoksa o mu Jeff’i aramalıydı? Hayır, Jeff’in stüdyosundan mı, yoksa galeriden mi aradığını bilmiyordu. Fotoğrafçıydı Jeff Constant.

Arka bahçeye açılan camlı kapılara doğru yürüdü. Biraz daha yosun kazımalı diye düşünüyordu. Kendini pek sıkıya sokmadan çalışırdı bahçe işlerinde. Her gün bir saat bahçede çalışmaktan, çim biçmekten, kuru yapraklarla dalları tırmıkla toplayıp yakmaktan, yaban otlarını yolmaktan hoşlanıyordu. Hem jimnastik yapmış oluyordu böylece, hem de düşlerine dalabiliyordu. Malayı eline alır almaz, telefon yeniden çalmaya başladı.

Madam Annette elinde toz beziyle oturma odasına giriyordu. Altmış yaşlarında, kısa boylu, tıknaz, neşeli bir kadındı. Tek kelime İngilizce bilmediği gibi, öğrenme yeteneğinden de yoksundu sanki. “Günaydın” demesini bile öğrenememişti, bu da Tom’ın çok işine geliyordu.

Tom, “Ben bakarım madam,” diyerek telefona uzandı.

“Aloo.” Jeff’in sesiydi. “Dinle Tom... Acaba sen Londra’ya gelebilir miydin diyordum...”

“Ne diyordun?” Hat yine kötüydü ama eskisinden biraz daha iyi sayılırdı.

“Diyorum ki... Mektupta anlatmıştım. Şimdi açıklayamam. Çok önemli Tom.”

“Birisi bir yanlışlık mı yaptı? Bernard mı?”

“Öyle de denebilir. New York’tan biri gelecek. Sanırım yarın.”

“Kim gelecek?”

“Mektupta anlattım. Derwatt’ın sergisi salı günü açılıyor biliyorsun. Adamı o güne kadar atlatırız. Ed’le ben ortalıkta görünmeyiz olur biter.” Çok ciddi konuşuyordu. “Sen şu ara boş musun Tom?”

“Öyle sayılır.” Aslında Tom Londra’ya gitmek istemiyordu.

“Heloise’in haberi olmasın. Londra’ya geleceğinden yani.”
“Heloise Yunanistan’da.”
“İyi.” Jeff’in sesinden biraz rahatladığı seziliyordu. İlk kez.
Mektubu öğleden sonra beşte geldi. Taahhütlü, özel ulak.

Charles Place, no. 104
N.W. 8.

Sevgili Tom,

İki yıllık bir aradan sonra, Derwatt’ın yeni sergisi ayın on beşine rastlayan salı günü açılacak. Bernard’ın elinde on dokuz yeni resim var. Bazı kimseler de kendi tablolarını sergilenmek üzere ödünç verecekler. Ve bir de kötü haberim var.

Sana Thomas Murchison adında bir Amerikalıdan söz etmek istiyorum. Parası bol bir emekli. Satıcı değil, koleksiyoncu. Üç yıl önce bizden bir Derwatt satın almıştı. O resmi Amerika’da gördüğü başka bir Derwatt tablosuyla, daha eski bir resimle karşılaştırmış, kendisinininkinin sahte olduğunu ileri sürüyor. Bernard’ın yaptıklarından biri olduğuna göre elbette öyle. Buckmaster Galerisi’ne (bana) mektup yazarak tablosunun tekniğiyle renklerinin Derwatt’ın beş-altı yıl önce kullandığı renklerle tekniğe uyduğunu, o yüzden elindeki resmin gerçek bir Derwatt olmadığını düşündüğünü bildirdi. Murchison’ın olay çıkarmaya hazırlandığını hissediyorum. Ne yapabiliriz? Sen her zaman bir şeyler bulursun Tom.

Gelsen de bir konuşsak. Bütün masraflarını Buckmaster Galerisi karşılayacak. Her şeyden çok, bize güven verecek biri gerekli. Bernard’ın son tablolarında yanlış bir şey yaptığını sanmıyorum ama o da telaşa kapıldı. Onun açılışa bile ya da özellikle açılışa, ortalıkta görünmesini istemiyoruz.

Gelebilirsen hemen gel lütfen.

En iyi dileklerle,
Jeff

Not: Murchison’ın mektubu nazik bir dille kaleme alınmıştı ama ya inatçı tiplerden biriye, tablosunun sahte olup olmadığını anlamak için Derwatt’ı Meksika’da aramaya kalkarsa?